

Ekumenisk policy och handlingsplan för Svenska Missionskyrkan

Följande policy och handlingsplan har utarbetats av Teologiska kommittén som en del av arbetet med "Ekumeniskt grunddokument". Policyn och handlingsplanen är antagen av Kyrkostyrelsen den 20 mars 2004 samt senast uppdaterad den 14 mars 2009. Avstämning och uppdatering skall ske årligen.

Inledning

a) Utgångspunkt i konstitutionen

Trons grund anger kortfattat den teologiska grunden för enhet samt en övergripande målsättning:

Ekumenik hör samman med mission, sändning i världen. Enhetens grund finns i Guds enhet som Fader, Son och Ande. Ekumenik innebär en riktning mot enhet mellan olika kyrkosamfund och lokala församlingar. Genom de kristnas enhet skall världen tro på och förstå att Gud har sänd Jesus Kristus i kärlek till alla människor.

Jesu bön för sina lärjungar om enhet innebär, att alla kristna på samma ort förenas i en enda gemenskap. I splittringens värld lever församlingen i förväntan på den synliga enheten och är inriktad mot detta mål. Både Svenska Missionskyrkan och de lokala församlingarna är provisorier i väntan på Kristi kyrkas synliga enhet.

Kyrkoordningen utvecklar den ekumeniska målsättningen. Där anges också konkreta frågor i relation till andra kyrkor och samfund:

Missionskyrkan vill verka för ekumenik i Sverige och internationellt. Den ekumeniska uppgiften blir tydligast i gemenskapen mellan lokala församlingar. Enheten ger utrymme för mångfald men måste ta sig konkreta och kontinuerliga uttryck i kyrkans liv. Både skilda kyrkostrukturer och behovet av gemensamma lösningar mellan kyrkosamfunden uppfordrar därför Missionskyrkan att underlätta den synliga enheten på varje ort.

Missionskyrkan och dess församlingar vill arbeta för gemenskap vid nattvarden samt i evangelisation och diakoni. Den vill nå ömsesidigt erkännande av andra kyrkor och deras tjänster/ämbeten. Den vill söka vägar för kyrkogemenskap eller samgående med andra kyrkor och samfund i Sverige samt stimulera internationellt ekumeniskt arbete.

Ekumenisk och konfessionell tillhörighet anges som en markering av samhörigheten internationellt och nationellt. Kyrkoordningen fastlägger tillhörigheten till några ekumeniska organ som uttryck för Missionskyrkans ekumeniska identitet. Detta innebär också en prioritetsmarkering i förhållande till t.ex. Europeiska kyrkokonferensen (CEC), nordiskt ekumeniskt samarbete via Ekumeniskt Institutet för Norden (EIN) eller Frikyrkosamråd (FSR):

Missionskyrkan tillhör Kyrkornas Världsråd och Sveriges Kristna råd samt Reformerta Kyrkornas Världsallians. Kyrkostyrelsen beslutar om tillhörighet till andra samarbetsorgan.

b) Olika nivåer i målskrivningen

De uttryck, som finns i kyrkoordningen, beskriver olika nivåer i samtal och överenskommelser, beroende på vilken samtalspartner eller relation det gäller, samt antyder att målsättningarna kan skifta eller utvecklas stegvis:

- ***Underlätta den synliga enheten på varje ort.*** Om enheten på varje ort skall förverkligas krävs ett samspel mellan nationella överenskommelser och lokalt handlande.

- **Gemenskap i gudstjänst, nattvard, evangelisation och diakoni.** Till dessa mål hör gemensamma insatser också genom organisationer som t.ex. Svenska Missionsrådet, studieförbundet Bilda (vittnesbörd samt tjänst i kultur- och samhällsliv), Diakonia och Hela Människan (diakonala frågor).
- **Ömsesidigt erkännande av andra kyrkor och deras tjänster/ämbeten.** Här nämns inte uttalat doperkännande, även om det i praktiken föreligger mellan en rad kyrkor inom SKR.
- **Kyrkogemenskap** innebär ömsesidig ekumenisk överenskommelse som förutsätter någon form av gemensam teologisk grund samt samsyn i dop, nattvard och ämbete. Öppnar väg för gemensamt gudstjänstliv och lokal utbytbarhet av ordinerad tjänst.
- **Samgående,** kyrkounion mellan två eller flera kyrkor.

Med detta som utgångspunkt kan följande handlingsplan på kort sikt (tre år) anges på tre områden: Bilateral samtal, lokal samverkan samt Missionskyrkans medlemskap i nationella, internationella ekumeniska och konfessionella organ. Dessutom anges några ytterligare områden för multilaterala överläggningar.

c) Övriga samarbetsorgan

Förutom de ekumeniska eller konfessionella organ som konstitutionen nämner har Missionskyrkan ett historiskt samarbete genom Internationella Federationen av Fria Evangeliska Kyrkor (IFFEC). Vidare tillhör den Europeiska kyrkokonferensen (CEC) samt Ekumeniskt Institut för Norden (EIN). När det gäller organisationer i Sverige har några exempel getts ovan. För dessa gemensamt gäller, att kyrkostyrelsen fattar beslut, men att viktigare förändringar när det gäller policy kan förankras genom beslut av kyrkokonferensen.

d) Missionssamarbete och systerkyrkor

Under rubriken "Mission i andra länder" i Kyrkoordningen tecknas relationerna till de systerkyrkor Missionskyrkan har gemenskap med:

Svenska Missionskyrkans historiska engagemang för mission förpliktar till fortsatt delaktighet med de kyrkor som uppstått ur missionssamarbetet. Gemenskapen mellan självständiga kyrkor i olika delar av världen utmanar till ömsesidighet i förbön och att dela erfarenheter och resurser.

Missionskyrkan har samarbetsavtal med systerkyrkor i Ecuador, Estland, Indien, Japan, Kongo-Brazzaville, Kongo-Kinshasa och Nicaragua. Dessutom finns projektinriktat utbyte med kyrkor i följande länder: Costa Rica, Kina, Litauen, Pakistan, Palestina/Israel, Polen, Ryssland och Tjeckien.

Detta samarbete hör till området för Internationell mission inom Missionskyrkan snarare än till ekumenisk och konfessionell gemenskap och behandlas därför där.

1. Bilateral samtal

Samtal förs med kyrkor och samfund på skilda nivåer beroende på vem samtalspartnern är och vilka gemensamma realistiska mål som sätts upp.

Som grund för det fortsatta bilaterala arbetet skall särskilt SKR:s böcker *Tro – dop – medlemskap* (2004) samt *Kyrkor i samtal – om bilaterala dialoger* (2005) beaktas med dess ståndpunkter, resultat och förslag. Den arbetsgrupp kring ecklesiologi, tredje delen av SKR:s arbete med ekumenisk teologi som startade sitt arbete under 2006 och skall slutföras 2009, förväntas bidra också till de bilaterala dialoger Missionskyrkan för med andra kyrkosamfund samt ge ny belysning åt den egna kyrkans förståelse av sin ecklesiologi.

a) Metodistkyrkan i Sverige och Svenska Baptistsamfundet

Mål:

Att tillsammans med dessa skapa en ny gemensam kyrka med öppenhet också för andra samfund. Arbetet med detta lyfts till första prioritering i bilaterala samtal de närmaste åren.

Läge:

De tre konferenserna beslöt 2007 att gå vidare med samtal om gemensam framtid. Samarbetsrådet slutförde sitt uppdrag dels genom den ekumeniska överenskommelsen 2006, bekräftad av konferenserna 2007, dels genom slutrapporten *Gemensam framtid?*

En särskild processgrupp förberedde en framtidskonferens i januari 2008 och utarbetade förslag om avsiktsförklaring inför konferenserna 2008. Avsiktsförklaringen togs emot av de tre kyrkosamfunden vid konferenserna i juni 2008. Tre arbetsgrupper tillsattes som rapporterar till konferenserna 2009. Konferenserna föreslås anta avsiktsförklaringen.

Åtgärder och tidsplan

Den 1 januari 2009 tillsattes en samordningsfunktion för Gemensam framtid där de tre samfunden avsatt medel för 1 heltidstjänst som för närvarande delas av tre personer. De gemensamma presidiummötena fortsätter och under 2009 planeras ett tjugotal lokala/regionala samlingar om Gemensam framtid. Om avsiktsförklaringen antas intensifieras arbetet under andra halvan av 2009. Detta kommer att innebära särskilda behov av ekonomiska och personella resurser.

b) Svenska kyrkan

Mål:

Att utifrån den ekumeniska överenskommelsen 2006 följa upp arbetet med lokala avtal. Samarbetsrådet skall dels arbeta med råd och anvisningar för lokala tillämpningar, dels långsiktigt med bearbetning av kvarstående teologiska frågor. Överenskommelsen skall utvärderas efter hand.

Läge:

Samarbetsrådet har under 2008 följt den lokala tillämpningen av överenskommelsen. En rad samlingar har hållits på stifts/distrikts- och regionnivå. Kyrkostyrelsen har beslutat att distriktsföreståndarna får en tydligare roll när det gäller godkännande av lokala avtal. Med tanke på att arbetet med överenskommelsen nu gått in i lugnare genomförandefas ändras den första prioritering som gällt dessa samtal sedan 1997 till förmån för ny gemensam kyrka med Baptistsamfundet och Metodistkyrkan. En sådan bör formas så, att överenskommelsen med Svenska kyrkan kan överföras till den nya kyrkan.

Åtgärder och tidsplan:

Aktuella exempel och råd skall fortlöpande ges på kyrkornas resp. hemsida. Ungdomsförbundens samråd om lokalt arbete i bl.a. samarbetskyrkor uppmuntras.

Arbetet med långsiktiga teologiska frågor fortsätter utifrån de områden som bakgrundsdokumentet och remissvar aktualiserat, t.ex.:

- Församlings- och kyrkosyner samt dess praktiska tillämpning lokalt
- Ämbetsfrågan, kvarstående frågor, men även utfästelsen att samtala vidare om episkopatet.
- Fördjupat arbete kring dopbekräftelse – dopförnyelse, i förlängningen samtal om barnvälsignelse och den gemensamma frågan om odöpta medlemmar.

Samarbetsrådet bör initiera återkommande tema- eller seminariedagar kring arbetsfrågor och gemensamma teologiska frågor på riks- och/eller regionnivå.

c) Stockholms katolska stift

Mål:

Att behandla frågor för gemensamt intresse, t.ex. i egenskap av minoritetskyrkor och i relation till samhället. Stimulans till lokalt utbyte och samverkan på ett antal orter. Överenskommelser mellan kyrkorna kan ske i skilda teologiska och pastorala frågor.

Läge:

Slutredigering av dokumentet *Ekumeniska äktenskap* har skett men ännu inte publicerats. Ett dokument har utarbetats och beslutats.

Åtgärder och tidsplan:

Samtal påbörjades under 2006 om mötet med andra religioner i ett mångkulturellt Sverige. Skriften *Samtal över gränserna* har publicerats och sänts ut till församlingarna.

Utifrån doperkännandet söks nya områden där kallelsen till enhet kan göras synlig.

d) Svenska Alliansmissionen (SAM)

Mål:

Fullfölja de kontakter som finns med öppenhet för framtida närmande. Samtalen mellan MK, SB och SMK redovisas kontinuerligt för SAM med en öppenhet för möjligheter till utvidgning.

Läge:

Regelbundna kontakter pågår mellan SAM och Östra Götalands distrikt. Samråd om bl.a. gemensamma församlingsbildningar sker. Den process som Missionskyrkan är inne i, såväl visavi Svenska kyrkan som MK-SB, betyder inte försämrade relationer gentemot SAM. Utvecklingen följs med glädje. Informella regelbundna kontakter på samfundsnivå fortsätter.

Åtgärder:

Kontinuerliga kontakter i församlings- och pastorsfrågor främst via Östra Götalands distrikt samt vid behov med Missionskyrkan/riks. Kontinuerlig information om samtalen mellan MK, SB och SMK.

e) Övriga samfund

Mål:

Samverkan och möte sker primärt genom SKR. Öppenhet skall finnas för nya bilaterala dialoger.

Läge:

I samband med tillkomsten av några gemensamma församlingar har samråd skett, likaså när det gäller normer för temporär utlåning av pastorer samt övergång. Önskemål har tidigare uttalats dels om kontinuerligt samråd i uppkommande frågor dels om fortsatta samtal i en officiell samtalsgrupp. Förslag till gemensam församlingsordning och stadgar har utarbetats och samordnats i FSR:s arbetsgrupp om gemensamma församlingar.

Överenskommelser om förfarande vid och anvisningar för dels temporär tjänst, dels övergång till tjänst i annat samfund finns med Metodistkyrkan, Baptistsamfundet, Alliansmissionen, Evangeliska Frikyrkan och Pingströrelsen.

Åtgärder:

Noga följa och ge råd till lokala församlingar vid samtal om samarbete i olika former eller samgående utifrån FSR:s material samt samråda med berörda samfund.

Aktualisera dessa överenskommelser vid behov i de lokala församlingarna och ansvara för att avtal skrivs i varje fall av anställning av pastor eller som har behörighet i annat samfund. Detta ansvar ligger i första hand hos distriktföreståndarna.

2. Lokal samverkan

a) Lokala ekumeniska råd

Mål:

Stimulera församlingarnas aktiva deltagande i den lokala ekumeniken för att där verka för bred ekumenisk samverkan, "Kyrkorna tillsammans", såväl när det gäller gemensamt gudstjänstliv, evangelisation, diakoni och skolarbete som andlig vård inom hälso- och sjukvården samt kriminalvården.

Åtgärder:

Främst via SKR dels verka för stimulans till lokalekumeniska råd, dels vidareföra resultat av studier som kan öppna vägar för den lokala ekumeniken samt visa på möjligheterna av djupare samverkan, särskilt på gudstjänstlivets område, mellan några församlingar inom den lokalekumeniska gemenskapen.

b) Gemensamma församlingar

Mål:

Att förtydliga innebörden av en gemensam församlingsbildning, ge råd och exempel samt underlätta processen för samgående utifrån det inom Frikyrkosamråd utarbetade materialet *Att tänka på vid samgående*. Bedömning bör ske i varje situation hur den framtida kyrko-/samfundstillhörigheten skall se ut. Alternativa former till dubbel/trippeltillhörighet anges i detta material.

Läge:

Tre olika slag av gemensamma församlingar finns: Dels historiska, sådana som från början varit dubbelanslutna, dels den rörelse som uppstod kring 1970 utifrån konstellationen MK, SB, SMK, dels - från 1980-talet om framåt i vidgade konstellationer, som ibland resulterar i försvagad förbindelse med kyrkorna/samfunden. Lokala samgåenden är ett tecken på vilja och möjligheter till enhet och utmanar en vidare enhetssträvan. Samtidigt innebär detta, om kyrkorna/samfunden består, att de gemensamma resurserna kan urholkas och att kyrkan riskerar att bara bli lokal.

3. Ekumeniska och konfessionella organ samt övrigt samarbete nationellt och internationellt

a) Sveriges Kristna Råd (SKR)

Mål:

SKR har högsta prioritet i Missionskyrkans ekumeniska engagemang. Gemensam handling med "Kyrkorna tillsammans" med alla, alternativt i form av nätverksarbete, prioriteras framför egna program.

Åtgärder:

Fortsatt aktivt deltagande i såväl styrelsearbete, kärnverksamheterna, teologiska arbetsgrupper samt sådant nätverksarbete som ligger nära Missionskyrkans ambition i skilda frågor. SKR bör därmed ha hög prioritet när det gäller såväl budgetöverbäganden som personell medverkan. Missionskyrkan skall arbeta aktivt för det pågående ecklesiologiarbetet.

Missionskyrkan skall aktivt påverka en förändring av SKR:s nuvarande uppdelning i kyrkofamiljer. Missionskyrkan är representerad i Frikyrkosamråd, FSR och verkar för att den organisatoriska omfattningen av FSR hålls på en låg nivå till förmån för SKR.

b) Kyrkornas världsråd (KV)

Mål:

Att vara aktivt delaktig i KV:s arbete såväl genom Missionskyrkans representanter som i utbyte av idéer och inspiration. Att stödja biståndssamarbetet inom KV.

Läge:

Missionskyrkan har efter Generalförsamlingen i Porto Alegre återfått en plats i centralkommittén, i exekutivkommittén för World Mission liksom i kommissionen för ekumenisk utbildning. Därmed har den tidigare målsättningen att verka för att Missionskyrkan återfår det direkta engagemanget i olika organ inom KV fullföljts.

Missionskyrkan har egen biståndssamverkan med KV via Internationella avdelningen och fick under 2006 observatörsstatus som medlemsorganisation bland "Specialized Ministries", vilket innebär att kontaktytan med KV utökats.

Åtgärder:

Bibehålla den nära kontakten med KV:s arbete i olika former, särskilt när det gäller utvecklingen inom ekumenisk teologi (Faith and Order). Följa centralkommitténs arbete, World Mission samt kommissionen för ekumenisk utbildning genom Missionskyrkans representation sedan 2006 i dessa organ. Detta medför ansvar för Teologiska kommittén att noga följa frågorna för att ge stöd åt representanterna.

Långsiktigt planera för att skola in kommande generationer i internationellt ekumeniskt engagemang. Befästa det nära samarbetet med Svenska kyrkan inför viktiga frågor i KV samt när det gäller allmän policy, bl.a. genom ett nätverk inom SKR.

Samordna de ekumeniska kontakterna med KV och biståndssamarbetet.

Planera för unga människors deltagande som stewards, ungdomsdelegater samt ekumenisk utbildning vid Bosseyinstitutet. Fortsätta samarbete med Svenska kyrkan samt arbeta inom SKR:s nätverk mellan kyrkorna för KV- och CEC-frågor. Delta aktivt i nordisk samordning för KV- respektive CEC-samarbetet. Genomföra samordning mellan de ekumeniska och biståndskontakterna visavi KV.

c) Europeiska Kyrkokonferensen (CEC)

Mål:

Följa det arbete som pågår inom den europeiska kristenheten och i mån av resurser delta i olika konferenser. Verka för Missionskyrkans närvaro i åtminstone någon kommission eller arbetsgrupp.

Läge:

I relation till KV resp. WARC har engagemanget i CEC lägre prioritet. Här finns dock viktiga områden att följa när det gäller de kristna kyrkorna i Europa. Inte minst arbetet med Charta Oecumenica har tillfört ekumeniken i Sverige viktiga impulser. Missionskyrkan har från 2003 representation i kommissionen för kyrka och samhälle.

Åtgärder:

Stödja vår representant i Church and Society. Samråda med andra svenska kyrkor om CEC inom ett SKR-nätverk. Fortlöpande följa de frågor som CEC aktualiserar och vid varje tillfälle ta ställning till deltagande i de konferenser som erbjuds.

d) Reformerta Kyrkorna Världsallians (WARC) – globalt och i Europa

Mål:

Att genom tillhörigheten till en konfessionell kyrkofamilj skapa förutsättningar för kontakter och utbyte med enskilda kyrkor i olika länder, särskilt i Europa, samt ta vara på erfarenheter av kyrkogemenskap och kyrkounion som många av dessa kyrkor har erfarenhet av. Verka för att den organisatoriska omfattningen av WARC hålls på en låg nivå till förmån för KV. Fortsatt representation, bl.a. genom deltagande i exekutivkommittén. WARC förbereder en fusion med en annan reformert organisation, Reformed Ecumenical Council och väntas, under 2010, tillsammans med denna bilda World Communion of Reformed Churches.

Läge:

Missionskyrkan har sedan WARC:s tillkomst haft en nära personkontakt i olika organ samt är representerad i exekutivkommittén.

Åtgärder:

Att stödja vår representant i WARC:s exekutivkommitté. Utveckla bilaterala kontakter med medlemskyrkorna inom WARC/Europa, i Baltikum och Polen främst genom SMK:s europakommitté. Följa det teologiska arbetet inom WARC.

e) Internationella Federationen av Fria Evangeliska Kyrkor (IFFEC)

Mål:

Bibehålla de relationer som historiskt har skapats framför allt mellan de europeiska medlemskyrkorna. Särskilt stödja de små minoritetskyrkorna i deras situation. Utveckla samarbete och utbyte på nordiskt plan, särskilt med hänsyn till mission i andra länder.

Läge:

Missionskyrkan innehar generalsekretareposten sedan 2006. Generalförsamling (2006) resp. teologkonferens (2008) hålls med fyraårsintervaller.

Åtgärder:

Deltagande i IFFEC:s möten och arrangemang i mån av resurser, fortlöpande hålla de nordiska kontakterna, särskilt när det gäller missionsarbete.

f) Nordiskt samarbete - EIN

Mål:

Missionskyrkan skall aktivt delta i det Nordisk-baltiska ekumeniska arbetet (EIN) och verka för att det byggs dels genom de nationella kristna råden, dels genom intresserade kyrkor bl.a. genom deltagande i styrgruppen.

Läge:

Nordiska Ekumeniska Rådet upplöstes 2004 efter några års olika meningar om bl.a. tung organisationsform. För att finna former för fortsättning skapades ett treårigt projekt (EIN – Ekumeniskt Institut för Norden) inom Sigtunastiftelsen med ekonomiska garantier från Evangeliska kyrkan i Finland och Svenska kyrkan. Dessutom har Ortodoxa kyrkan i Finland, Stockholms katolska stift och Svenska Missionskyrkan deltagit som "medlemmar" och ingått i styrgruppen som också sökt alternativa framtidsvägar.

Programverksamhet har under projektet om möjligt varit bättre än inom det gamla NER och samlat ett allt större intresse för tidigare NER-medlemmar. Ett årligt ekumeniskt idéforum har visat sig betydelsefullt, likaså seminarier och konferenser på uppdrag av skilda nordiska nätverk samt SKR i teologiska frågor.

Flera olika nätverk finns inom regionen Norden-Baltikum när det gäller förberedelser för deltagande i t.ex. WCC och CEC. Nordisk-baltiska möten för ekumeniska sekreterare årligen har en lång tradition. Vidare ses den nya regionen Norden/Balticum som gemensam region av såväl WCC som CEC.

Från 2008 utgör EIN en programverksamhet inom SKR med egen finansiering och en särskild styrgrupp. Arbetet förankras genom de nationella ekumeniska råden i Norden/Baltikum.

Missionskyrkan stöder arbetet ekonomiskt på tidigare blygsamma nivå men deltar aktivt i styrgruppens arbete samt i erbjudande om ekumeniska arrangemang.

Åtgärder:

Fortsätta engagemanget för Nordiskt-baltiskt samarbete inom ramen för ett SKR-anknutet projekt. Aktivt medverka till att gruppen av kyrkor och samfund inom EIN vidgas. Aktivt stödja det återskapade nordiska Faith&Ordernätverket.

4. Andra gemensamma överenskommelser och multilaterala samtal

a) Ömsesidigt erkännande av dop och ämbete/tjänst

Mot bakgrunden av SKR:s rapport *Tro, dop och medlemskap* bör Missionskyrkan verka inom SKR för att formella överenskommelser ingås mellan så många kyrkor som möjligt när det gäller dop samt ämbetet/den särskilda tjänsten. Med överenskommelsen med Svenska kyrkan samt med Baptistsamfundet och Metodistkyrkan har detta delvis uppnåtts. Beträffande dop har överenskommelse skett med Stockholms katolska stift (2007).

b) Behörighetsfrågor för pastorer och diakoner

Såväl inom de olika kyrkorna/samfunden som gentemot samhället är det viktigt att ha en tydlighet om vilka som officiellt är pastorer eller diakoner för att förstärka allmänhetens förtroende för dessa samt underlätta gemensamt agerande på varje ort. Även om behörighetskriterierna och ordningar för dessa skiftar, liksom ansvarsförhållanden, bör man, med respekt för olika ordningar, komma överens om vissa grundläggande kriterier och kvalitetskrav. Särskilt betonas, att det finns gemensamma normer för t.ex. hantering av tystnadsplikt.

c) Övergång till tjänst i annan kyrka, resp. temporär utlåning

Arbete kring dessa frågor har genomförts med utgångspunkt från Missionskyrkans dokument. Överenskommelse har hittills träffas med Alliansmissionen, Evangeliska Frikyrkan, Baptistsamfundet, Metodistkyrkan och Pingströrelsen.